

Temyiz Eden : **I- (Davacı)** : Bebek İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.

Vekili : Av. Bekir Aytekin

Fenerbahçe Mah. Cemil Topuzlu Cad. No:12/9 - Kadıköy/İSTANBUL

II- (Davalılar) : 1- Başbakanlık - ANKARA

2- Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu - ANKARA

Vekili: Av. Zeynal Kahraman - Aynı adreste

III- (Davalı İdareler Yanında Müdahil): ABK Çeşme Rüzgar Enerji Santrali
Enerji Elektrik Üretim A.Ş.

Vekili : Av. Arsin Demir

Adalet Mah. 2131/18 Sok. Demir&Demir Apt. No:16 - Bayraklı/İZMİR

İstemin Özeti : Danıştay Altıncı Dairesinin 24/06/2015 günlü, E:2014/109, K:2015/4468 sayılı kararının, davacı tarafından redde ilişkin kısmının, davalı idareler ve davalı idareler yanında davaya katılan tarafından iptale ilişkin kısmının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

Davacının Savunmasının Özeti : Danıştay Altıncı Dairesince verilen kararın iptale ilişkin kısmının usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği savunulmaktadır.

Davalı İdareler ve Davalı İdareler Yanında

Davaya Katılanın Savunmasının Özeti : Danıştay Altıncı Dairesince verilen kararın redde ilişkin kısmının usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz isteminin reddi gerektiği Başbakanlık ve davalı idareler yanında davaya katılan tarafından savunulmuş olup; Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından savunma verilmemiştir.

Danıştay Tetkik Hakimi : Sultan Aksoy Kuyumcu

Düşüncesi : Temyiz isteminin kısmen kabulü ile dayanak imar planlarının yargı kararı ile iptal edilmiş olmasından dolayı dayanaksız kalan kamulaştırma işlemine ilişkin ret yönündeki Daire kararının bozulması ve kamulaştırma işleminin iptal edilmesi; temyiz isteminin kısmen reddi ile acele kamulaştırma kararının, dayanak imar planlarının yargı kararıyla iptal edilmiş olmasından dolayı dayanaksız kaldığı gerekçesiyle onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca dosya incelendi, gereği görüldü:

Dava; İzmir ili, Çeşme ilçesi, Musalla Mahallesi, 530 ada, 2 parsel sayılı taşınmazın 1132,97 m²'lik kısmı ile aynı yer, 416 ada, 12 parsel sayılı taşınmazın 157,42 m²'lik kısmının kamulaştırılmasına ilişkin Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 07/03/2013 günlü, 4307-83 sayılı kararı ile bu karara bağlı olarak alınan ve 26/04/2013 günlü, 28629 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, acele kamulaştırmaya ilişkin 25/03/2013 günlü, 2013/4523 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptali istemiyle açılmıştır.

Danıştay Altıncı Dairesinin 24/06/2015 günlü, E:2014/109, K:2015/4468 sayılı kararıyla; uyuşmazlığa konu taşınmazları da kapsayan alanda rüzgar enerji santrali yapımının öngörülmesi üzerine proje kapsamında kalan taşınmazların acele kamulaştırma usulü ile kamulaştırılmasına karar verildiği,

taşınmazı da kapsayan alanın rüzgar enerji santrali kurulması amacıyla projelendirilmesinin tek başına acele kamulaştırma yapılmasına gerekçe teşkil etmeyeceği, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen acele kamulaştırma prosedürünün uygulanabilmesi için gerekli olan olağanüstü durumların ve bu yönetime başvurulması ile amaçlanan kamu yararının somut olarak ortaya konulamadığı; bu durumda, taşınmazların acele kamulaştırılmasını gerektirecek acelelik halinin bulunmaması karşısında, dava konusu taşınmazların acele kamulaştırılması yolunda tesis edilen Bakanlar Kurulu kararında hukuka uygunluk bulunmadığı; taşınmazların 4628 sayılı Kanunun 15/c maddesi ile 2942 sayılı Kanunun 7. maddesi uyarınca kamulaştırılmasına ilişkin 07/03/2013 günlü, 4307/83 sayılı karara yönelik olarak ise; uyuşmazlığa konu 416 ada, 12 parsel sayılı taşınmazın rüzgar enerji santrali projesi kapsamında hazırlanan imar planında kısmen yol alanında, 530 ada 2 parsel sayılı taşınmazın ise kısmen türbin sahasında kaldığı, davacı taşınmazların 1. ve 2. derece doğal sit alanı sınırları içerisinde kaldığı, plan paftalarında bu alanların D1 ve D2 olarak işaretlendiği, kabul edilen imar planlarına yönelik olarak İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 09/08/2011 günlü, 6216 sayılı kararı ile uygun görüş verildiği, projeye yönelik olarak düzenlenen "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı ile İzmir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 19/07/2012 günlü, 138 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davanın İzmir 5. İdare Mahkemesinin 28/05/2015 günlü, E:2014/656, K:2015/956 sayılı kararıyla reddedilmesi ve imar planlarının iptali istemiyle açılan davanın da yürütmesinin durdurulması isteminin reddedildiğinin görülmesi karşısında, taşınmazların imar planı kararları doğrultusunda olağan kamulaştırma usulü uygulanarak kamulaştırılması yolundaki dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, acele kamulaştırmaya ilişkin Bakanlar Kurulu kararının davacı taşınmazları yönünden **iptaline**, kamulaştırma işlemi yönünden ise **davanın reddine** karar verilmiştir.

Taraflar, anılan kararın aleyhlerine olan kısımlarını temyiz etmekte ve bozulmasını istemektedirler.

3194 sayılı İmar Kanunu'nun 5. maddesinde, **nazım imar planı**, varsa bölge veya çevre düzeni planlarına uygun olarak halihazır haritalar üzerine, yine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak çizilen ve arazi parçalarının; genel kullanım biçimlerini, başlıca bölge tiplerini, bölgelerin gelecekteki nüfus yoğunluklarını, gerektiğinde yapı yoğunluğunu, çeşitli yerleşme alanlarının gelişme yön ve büyüklükleri ile ilkelerini, ulaşım sistemlerini ve problemlerinin çözümü gibi hususları göstermek ve uygulama imar planlarının hazırlanmasına esas olmak üzere düzenlenen, detaylı bir raporla açıklanan ve raporuyla beraber bütün olan plan; **uygulama imar planı** ise, tasdikli halihazır haritalar üzerine varsa kadastral durumu işlenmiş olarak nazım imar planı esaslarına göre çizilen ve çeşitli bölgelerin yapı adalarını, bunların yoğunluk ve düzenini, yolları ve uygulama için gerekli imar uygulama programlarına esas olacak uygulama etaplarını ve diğer bilgileri ayrıntıları ile gösteren plan olarak tanımlanmış, söz konusu Kanun ve ilgili yönetmeliklerde, alt ve üst ölçekli imar planlarının birbiri ile uyumlu olması ve planlama sürecinde plan kademelenmesine uygunluğun sağlanması gerektiği belirtilmiştir.

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1. maddesinde, "Bu Kanunun amacı, korunması gerekli taşınır ve taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili tanımları belirlemek, yapılacak işlem ve faaliyetleri düzenlemek, bu konuda gerekli ilke ve uygulama kararlarını alacak teşkilatın kuruluş ve görevlerini tespit etmektir." hükmü yer almış; "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 3. maddesinde, "**sit**; tarih öncesinden günümüze kadar gelen çeşitli medeniyetlerin ürünü olup, yaşadıkları devirlerin sosyal, ekonomik, mimari ve benzeri özelliklerini yansıtan kent ve kent kalıntıları, kültür varlıklarının yoğun olarak bulunduğu sosyal yaşama konu olmuş veya önemli tarihi hadiselerin cereyan ettiği yerler ve tespiti yapılmış tabiat özellikleri ile korunması gerekli alanlar olarak tanımlanırken, **koruma amaçlı imar plânı**: "Bu Kanun

uyarınca belirlenen sit alanlarında, alanın etkileşim-geçiş sahasını da göz önünde bulundurarak, kültür ve tabiat varlıklarının sürdürülebilirlik ilkesi doğrultusunda korunması amacıyla arkeolojik, tarihi, doğal, mimarî, demografik, kültürel, sosyo-ekonomik, mülkiyet ve yapılaşma verilerini içeren alan araştırmasına dayalı olarak; halihazır haritalar üzerine, koruma alanı içinde yaşayan hane halkları ve faaliyet gösteren iş yerlerinin sosyal ve ekonomik yapılarını iyileştiren, istihdam ve katma değer yaratan stratejileri, koruma esasları ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamalarını, sağlıklaştırma, yenileme alan ve projelerini, uygulama etap ve programlarını, açık alan sistemini, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımını, alt yapı tesislerinin tasarım esasları, yoğunluklar ve parsel tasarımlarını, yerel sahiplilik, uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modellerini de içerecek şekilde hazırlanan, hedefler, araçlar, stratejiler ile plânlama kararları, tutumları, plân notları ve açıklama raporu ile bir bütün olan nazım ve uygulama imar plânlarının gerektirdiği ölçekteki plânlardır." şeklinde tanımlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden, uyuşmazlığa konu taşınmazları da kapsayan alanda rüzgar enerji santrali kurulması amacıyla proje hazırlandığı, söz konusu proje kapsamında ABK Çeşme RES Enerji Elektrik Üretim A.Ş. adına 49 yıllığına faaliyet göstermek üzere 11/03/2010 tarihinde üretim lisansı düzenlendiği, davalı Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 30/01/2013 günlü, 4262/1 sayılı kararıyla acele kamulaştırma kararı alınmak üzere Başbakanlığa başvurulmasına karar verildiği, anılan başvuru üzerine Bakanlar Kurulunun 25/03/2013 günlü, 4523 sayılı kararı ile rüzgar enerji santrali kapsamında kalan taşınmazların davalı Kurum tarafından acele kamulaştırılmasına karar verildiği, aynı zamanda Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 07/03/2013 günlü, 4307/83 sayılı kararı ile rüzgar enerji santrali kapsamında kalan taşınmazların 4628 sayılı Kanunun 15/c maddesi ile 2942 sayılı Kanunun 7. maddesi uyarınca kamulaştırılmasına karar verildiği, rüzgar enerji santraline yönelik olarak hazırlanan 1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarının 28/03/2013 tarihinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından onaylandığı, uyuşmazlığa konu taşınmazların 1. ve 2. derece doğal sit alanı sınırları içerisinde kaldığı, plan paftalarında bu alanların D1 ve D2 olarak işaretlendiği, kabul edilen imar planlarına yönelik olarak İzmir I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 09/08/2011 günlü, 6216 sayılı kararı ile uygun görüş verildiği, taşınmazları kapsayan alanda uygulanacak proje kapsamında her biri 2 MW olmak üzere toplam 8 adet türbinden oluşan 16 MW kapasiteli Rüzgar Enerji Santralinin kurulmasının öngörülmesi nedeniyle projeye yönelik olarak "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı alındığı; proje için verilen "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı ve İzmir Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Komisyonunun 19/07/2012 günlü, 38 sayılı kararının iptali istemiyle açılan davanın İzmir 5. İdare Mahkemesinin 02/02/2018 günlü, E:2016/969, K:2018/153 sayılı kararıyla reddedildiği; davacı tarafından 530 ada, 2 parsel sayılı taşınmaza yönelik olarak imar planlarının iptali istemiyle açılan davada ise **İzmir 5. İdare Mahkemesinin 02/02/2018 günlü, E:2018/96, K:2018/152 sayılı kararıyla 28/03/2013 günlü, 3161 sayılı 1/5000 ve 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planlarının iptaline karar verildiği**; davalı Kurumca taşınmaza 2942 sayılı Kanunun 27. maddesi uyarınca el koyma davası açılması üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı, dava devam ederken Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 07/03/2013 günlü, 4307/83 sayılı Kurul kararı uyarınca 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 10. maddesi kapsamında bedel tespiti ve tescil istemiyle de dava açıldığı, Çeşme Asliye Hukuk Mahkemesinin 18/02/2015 günlü, E:2014/23, K:2015/157 sayılı kararı ile dava kabul edilerek tespit edilen bedelin davacıya ödenmesine, taşınmazın Maliye Hazinesi adına tapuya kayıt ve tesciline karar verildiği, davacı şirket tarafından, İzmir ili, Çeşme ilçesinde kurulacak üretim tesisi için ABK Çeşme RES Enerji Elektrik Üretim A.Ş. adına düzenlenen 11/03/2010 günlü, EÜ/2461-6/1600 sayılı üretim lisansının iptali istemiyle Ankara 16.

İdare Mahkemesinde açılan davanın ise 29/04/2015 günlü, E:2014/1000, K:2015/557 sayılı karar ile reddedildiği ve dosyanın temyiz aşamasında olduğu anlaşılmaktadır.

Olayda, uyusmazlığa konu taşınmazları da kapsayan alanda rüzgar enerji santrali yapımının öngörülmesi üzerine proje kapsamında kalan taşınmazların kamulaştırılmasına karar verildiği ve bu kamulaştırma kararına bağlı olarak acele kamulaştırma usulünün uygulandığı görülmekte olup, rüzgar enerji santraline yönelik olarak hazırlanan 1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli uygulama imar planlarının akıbeti bu uyusmazlığın çözümü açısından önem arz etmektedir.

Dava konusu kamulaştırma ve acele kamulaştırma kararlarının dayanağı olan, 28/03/2013 onay tarihli, 3161 sayılı 1/5000 ölçekli nazım ve 1/1000 ölçekli koruma amaçlı imar planlarının iptali istemiyle açılan davada, İzmir 5. İdare Mahkemesinin 02/02/2018 günlü, E:2018/96, K:2018/152 sayılı kararıyla, Danıştay Altıncı Dairesinin E:2016/11234, K:2017/1051 sayılı bozma kararına uyularak, "...taşınmazın 1/100.000 Çevre Düzeni Planında, ağaçlandırılacak alan kullanımı ile doğal sit alanı olarak belirlenen büyük alanın içerisinde yer almasına karşın, sadece rüzgar enerji santrali tesisi alanlarına yönelik olarak bir şerit halinde çevresinden, yerleşim alanlarından ve bu alanlara ilişkin imar planlarından kopuk bir halde imar planı kararlarının üretildiği; mevzuat hükümleri ve ilke kararları ile koruma amaçlı nazım imar planı ve uygulama imar planı tanımları gözönünde bulundurulduğunda, davaya konu nazım imar planının, doğal ve çevresel değerlerin, etkileşim geçiş sahası da dikkate alınarak sürdürülebilirliğini, mutlak korunmasını ve gelecek nesillere intikalini sağlamak amacıyla koruma esaslarını ve kullanma şartları ile yapılaşma sınırlamalarını, sağlıklılaştırma, yenileme alan ve projelerini, uygulama etap ve programlarını, açık alan sistemini, yaya dolaşımı ve taşıt ulaşımını, alt yapı tesislerinin tasarım esaslarını, yoğunluklarını ve parsel tasarımlarını, yerel sahiplilik, uygulamanın finansmanı ilkeleri uyarınca katılımcı alan yönetimi modellerini de içerecek şekilde hazırlanan, hedefler, araçlar, stratejiler ile plânlama kararlarını içeren bir plan niteliğinde bulunmadığı, alanın doğal sit niteliği gözardı edilerek, parçacıl ve noktasal kullanım kararları getirdiği, dolayısıyla bütünleşik bir niteliğinin bulunmadığı; bu itibarla, imar planlarının, plan sınırları içinde ve dışında çok büyük bir alanın doğal sit alanında kaldığı göz önünde bulundurulduğunda, sadece rüzgar enerji santrali alanına yönelik kullanım kararları getirdiği, etrafındaki yerleşim ve sosyal-teknik alt yapı alanları ve ulaşım ağı ile nasıl ilişkilendirileceğine ilişkin bir düzenleme içermediği gibi doğal çevrenin yaşanabilir, sürdürülebilir biçimde korunması için alana özgü stratejileri üretmekte yetersiz kaldığı anlaşıldığından, davaya konu koruma amaçlı imar planlarında plan yapım yöntem ve tekniklerine, şehircilik ilkelerine ve kamu yararına uyarlık görülmediği..." gerekçesiyle **imar planlarının iptaline karar verilmiş** olması karşısında, taşınmazların imar planı kararları doğrultusunda olağan kamulaştırma usulü uygulanarak kamulaştırılması ve ardından acele kamulaştırma usulü uygulanarak kamulaştırılması yolundaki dava konusu işlemlerde hukuka uygunluk bulunmamaktadır.

Bu nedenle, davacıya ait taşınmazların kamulaştırılmasına ilişkin Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 07/03/2013 günlü, 4307-83 sayılı kararı ile bu karara bağlı olarak alınan ve 26/04/2013 günlü, 28629 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, acele kamulaştırmaya ilişkin 25/03/2013 günlü, 2013/4523 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının, hukuki dayanaktan yoksun oldukları gerekçesiyle iptal edilmeleri gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, davalı idarelerin ve davalı idareler yanında davaya katılanın temyiz istemlerinin reddine, Danıştay Altıncı Dairesinin 24/06/2015 günlü, E:2014/109, K:2015/4468 sayılı kararının iptale ilişkin kısmının yukarıda yer alan gerekçe ile **ONANMASINA**; davacının temyiz isteminin kabulü ile anılan kararın redde ilişkin kısmının **BOZULMASINA** ve Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 07/03/2013 günlü, 4307-83 sayılı kararının **İPTALİNE**, Kurulumuzca yeniden bir karar verildiğinden, aşağıda dökümü

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2015/4490
Karar No : 2018/1896

yapılan dava ve temyiz aşamasına ilişkin 753,00-TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir edilen 1.980,00 -TL avukatlık ücretinin davalı idarelerden alınarak davacıya verilmesine, müdahale istemi ve temyiz aşamasına ilişkin olarak davalı idareler yanında davaya katılan ABK Çeşme Rüzgar Enerji Santrali Enerji Elektrik Üretim A.Ş.'nin ödediği harç ve posta ücretinin üzerinde bırakılmasına, posta ücretinden artan kısmın istemi halinde taraflara iadesine, kesin olarak, 18/04/2018 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Namık Kemal
ERGANİ

Üye
Gürsel
MEKİK

Üye
Ziya
ÖZCAN

Üye
Abdülkadir
ATALIK

Üye
Doç. Dr. Selami
DEMİRKOL

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

Üye
Turgay Tuncay
VARLI

Üye
Oğuz
YAĞLICI

Üye
Hasan
ODABAŞI

Üye
Muhsin
YILDIZ

Üye
Bilge
APAYDIN

YARGILAMA GİDERLERİ

<u>Dava Aşaması</u>	:	<u>Temyiz Aşaması</u>	:
Başvuru Harcı	: 38,70-TL	Temyiz Başvuru Harcı	: 136,00-TL
Karar Harcı	: 52,40-TL	Temyiz Karar Harcı	: 57,60-TL
YD Harcı	: 41,50-TL	Posta Gideri	: 167,00-TL
Vekalet Harcı	: 3, 80-TL	TOPLAM	: 360,60-TL
Posta Ücreti	: 128,35-TL		
TOPLAM	: 392,40-TL		